

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HIRADÓ.

Politikai, társadalmi s közgazdasági hetilap.

Előfizetési feltételek:
Egész évre 6 frt. Fél évre 3 frt. Évesre 1 frt 40 kr.
Egyes szám ára 15 krajczár.
Előfizetési csephely a kiadóhivatalnál lehet B.-Gyarmaton.

Hirdetési díjak:
Öt hasábeszettel 5 kr. Bármely más kiadványt 30 kr.
Nyilatkozat garanciáért 30 kr. — Nagyobb és többes példányok
juttatása külön díjért.

A lap szállítási díjára s a nyilatkozat csephelyére minden
kiadványt a kiadóhivatalnál kell megfizetni.
Kiadási díjak, reklámok, és hirdetések
a kiadóhivatalnál.

Előfizetési felhívás

„Nógrádi Lapok“

1882-ik évfolyamára.

Előfizetési feltételek:

Egész évre 6 frt.
Fél évre 3 frt.
Évesre 1 „ 50 kr.
Egy hónapra — „ 50 kr.

Az előfizetési pénzek egyedül a kiadóhoz csatolva, — legelőszörben postai utalvánnyal — a nyomtatandó példányok s pontos megküldés tekintetéből, mielőbb beküldendők.

Kisk László,
kiadó s lapfajtádos.

Horváth Danó,
fel. szerk.

Népünk szaporodása s a gyermekhalandóság.

(Egy bevezető.)

I.

Sok oly vélemény jár kézről kézre a közforgalomban, a melynek hamisságát a tudomány próbákra az első komoly kísérletnél azonnal bizonyítja. Különbösen a statisztika, a tudományok az egyik legbiztosabbja, az adatoknak hosszú időn keresztül és sok ezer esetről gyűjtött sorozatából von le oly tapasztalati tételeket, melyeknek igazságával bajos volna pusztán a hagyományos hiten alapuló, vagy az a priori okoskodásból merített meggyőződést szembe állítani.

Hogy a sok közül mindjárt fölhozok egy példát: közönséges nézet, a melyet régi iratok, s maga a biblia is támogat, hogy a hajdan korban hosszabb ideig éltek az emberek, mint ma. A statisztika ellenben, noha nem a régi hajdanokra vonatkozólag, melyből számadatokkal nem rendelkezik; de legalább az elmúlt

egy pár századot véve alapul, kimutatja, hogy az ember átlagos élettartama s műveltség és az azzal együtt járó anyagi jólét fokozódásával együtt folyvást nagyobbodik; ma nagyobb, mint egykét század előtt volt, s ebből és sok egyéb körülményből következtetve, még többel nagyobb, mint a milyen volt egy-két ezer évvel ezelőtt. Ez perze nem sárja ki annak lehetőségét, hogy a régi korban egyes feltűnően magas korú emberek ne élhettek volna (noha hiteles bizonyítékunk egy ily esetről sincs, és csak a mondák szólnak majdnem minden népnél ilyenekről); hanem csak azt jelenti — és ez a dolog lényege, — hogy ma kevesebb ember hal el fiatalabb korban, és több ember jut öregsegre vagy éppen késő vénsegre, mint azelőtt, mint régebben, mint hajdan.

A történelem is azt bizonyítja, hogy a régibb századok emberei átlag rövidebb életkorúak voltak, mint mi. A ki historiai dolgokkal gyakrabban foglalkozik: annak alig kerülheti ki figyelmét az a tény, hogy régibb kor szereplő egyénei, királyok, hadvezérek, tudósok, államférfiak, művészek, írók stb. közül ritka az, a ki csak a 70-ik életévét is elérte, annál inkább az olyan, a ki késő vénsegre jutott volna; holott ma a főbb társadalmi osztályok emberei közt épen nem ritkán találhatók magas kort elért agastyánok, kik mint fejedelmek, miniszterek, hadvezérek gyakran országok és népek sorát intőző törekvéseket, képességet képesek kifejezni. Azt pedig csak ugyan minden józan ok tiltja föltennünk, hogy hajdan nem a magasabb, hanem az alsóbb rendű embereknek voltak kedvezőbbek a vitalitás viszonyai; ellenkezőleg biztosra vehetjük, hogy az utóbbiaknál még rosszabb viszonyok uralkodtak.

Visszatérve most már a magyar faj és nép szaporodásának kérdésére: a statisztika azt tanítja, hogy hazánkban a gyermekhalandóság aránya nagyobb, s így a szaporodásnak és egyik legfőbb és természetesen tényezője kedvezőbb, mint a legtöbb európai államban. Ugyanis míg Európában átlag 30 lélekre — s némely országban sokkal többre — esik évenként egy születés, addig nálunk már 22-3-ra esik egy. Még pedig, hogy a kedvező arány épen a magyar fajra áll fenn, s nem oly mérvben a hazánkat lakó más nemzetiségű népekre: az a következő adatokból tűnik ki. A magyar faj vallásilag legnagyobb részben a katolikusok és a protestáns felekezetekhez tartozik; és épen a katolikusok dicsekedhetnek a legnagyobb szaporasággal, mert nálunk évenként 20—21 lélekre esik egy születés; de a protestánsok sem állanak sokkal hátrább, mert náluk évenként 24—25 lélekre számítatik egy születési eset. Ellenben legutóbb állanak a zsidók, a kiknél évenként csak 34—35 lélekre esik egy születés. Ebből tehát épen ellenkezője következik annak, a mit oly általánosan hisznek; következik ugyanis az, hogy a magyar nép gazdag propagatív erővel bír. És ez természetesen következménye is azon tényeknek, hogy a magyar még fiatal faj, nem enervált, sőt erőteljes törzs; a megélhetésre és terjeszkedésre még tért talál országában.

Mindaz igen természetes; és mégis bizonyára sok olvasó fog találkozni, ki ez adatok olvasásakor kételkedve rázza fejét, és cáfolatú rámutat a szeme előtt álló, helyi jellegű tényekre. Látja pl., hogy a zsidóság városban falun mindegyre szaporodik; míg ellenben a más vallású helybeli népesség vagy pusztul, vagy egy helyben áll, vagy legalább szemmel láthatólag nem igen növekszik. Erre azonban

A „NÓGRÁDI LAPOK“ TÁRCZAJA.

Aki a legdrágább kincset nem ismeri.

Írta: Kaposi István.
(Folytatás.)

— Elfogadom magyarázatodat, csak azt szeretném még tudni: nésedet szerint melyik osztályba tartozik Adél?
— Nem nehéz kitalálni, kivált ha e nőt jól ismered.
— Véleményed szerint nem hallani; mert előbb tett megjegyzésed azt bizonyítja, hogy elfoglaltság nélkül nem ítéltetlek felőle.
— No ha csak ez tart vissza, megmondom én, hogy az első jellemzés annyira talál Adéla, mintha csak az ő egyéniségéről lestem volna el azon tulajdonságokat, melyeket elmondok.
— Látod barátom, én is éreztem ezt minden szavadnál, ép ezért beszéded alatt öröm és fájdalom dúlorgatottak bennem egymást szívemben. Örökök annak elgondolásánál, mily ritka kincset találtam és nében; de örömem csak pillanatnyi, mert már a kislányt áll megfogta a vesztetése fájdalom.
— Ok nélkül emésztöd magadat. Hidd el nekem: Adél többre becsül téged Ródei minden gazdaságánál.
— Ó barátom, szóló mélyen meghatva, volt idő, mikor én is így gondolkoztam; sőt ha Adéla együtt vagyunk, oly biztatón emeli rám szép kék szemét, hogy rajta kívül mindent felejtsek s nincs a világon semmi, melynek bírása csak éreztérnyű boldogsággal is ültethető el szívemet; de ha anyját látom, ki nem épen örömtelen, de sok nélkülözés közt állt életének vége felé közel; elezornál szívem a gondolatnál, reméltet és oldalam mellett jobb sortot leánya számára?

Es ez a szende teremtmény, ki ártatlan lelkével még nem is sejti, mennyire megkeseríti a családi boldogság gyönyörűt annak tudata, hogy a kit imádnak, azzal csak szegénységünket osztai fel; felidővel s karjain közt az álmódott boldogságot? Ennek megfontolása az, mely először juttat szembe szegénységemet. Évekig ottam a kegyelem kegyelme; jártam mások elvilek rubábas; tanultam barátaim könyveiből, s te tudod, hogy sorsom ellen nem seregélytem; sőt mióta nevelői állásom lehetővé teszi, hogy mások könyvtárára nem szorult; némi bíráskodást helyeztem abba, hogy csöszmát saját lábaimon járva érem el. Ez most, mióta néhány hó múlva tiszta érelmet bevégeztem: aggódva nézek a jövő elé, hol fogok minden pártfogó nélkül oly állomást találni, hova a kedves teremtményt nélkülözésektől való félelem nélkül vezethetném? Ez az oka, hogy érzelmeimről Adélnak mindaddig nem szóltam. Féltam a gondolatától, hogy ha egész valójában leleplezem előtte szegénységemet: csak Ródei ur száját mordítottam. Már pedig akár álom volt akár való, de nem tudtam, nem akartam megvárni azon eszmétől, hogy a kedves teremtmény előtt nem vagyok egészen árthatatlan.

Itt elhallgatott; arcait tenyerébe rejté, s talán azért, hogy ne lássam könnyeit, melyek akarata ellenére pilláira toltak.

Egy darabig némán néztük egymásra, aztán a csendet a szavakkal törtém meg:
— A mit itt elmondottál, azzal nem hogy megcsófolad volna, ellenkezőleg megérdemeltetted főnnebbi állításomat.

— Igazad lehet, folytatá, nem is Adéltól, de anyjától tartok én, ki a vagyonos udvarlót feltűnően megkülönbözteti.

— No ha csak ettől félsz, majd felnyitom én szemem. Ekkor találkoztunk alkalmával érdekre adom,

mily szándékkal közeledik Ródei ur leányához. Különbösen azt hiszem, nem is lesz rá szükség; mert véleményem szerint Adél semmi esetre sem fogja anyja előtt elhallgatni azon párbátját, melynek tegnap este észrevétel nélkül tanja valék.

— Hiszen ha egy leány! mondá Széke, akkor mindent nyitnak; s a szavaknál jelent meg arca az első örömsugár.

— Ezt holnap este megtudhatjuk. Igért meg nekem, hogy a szokottnál többet foglalkozni Adéla, s ha alkalom kínálkozik, nyilatkozzon fogam!

— Igértam, mondá gondolkodva nélkül, s az igéret megőrzésére kezet szorítottam.

V.

Ródei ur az éjtel szüntén nyugtalanul ült az álmában meg megjelent Adél szép alakja, sőt az érzetéből keletkezett harag pirja borította arca; s ezzel szokatlan társan égett, a viharzó, megreménylő pillantásokat lövöltet Ródeire, kiket egy tetemű, hogy a felindulás Adélt nem csak mebbé, de fennégre varázsolta. Már karját akarta nyújtani felé, midőn az álomkép hirtelen eltűnt, s a távolból, Széke habokba simulva, gúnyosan kacagott Ródeire. Erre felébredt a többé nem jött eszméire álom. Ő, ki ifjúgának nagyraesését mindekor szorongató morcos kalandok közt élte át, föl nem foghatta: mi oka annak, hogy a mult este történt viszonzásánál után neheztelés helyett tartózkodó félelmet és titkolózást érez Adél iránt. Minél tovább foglalkozott az eszmével, annál jobban meggyőződött róla, hogy Adél nem kücsök, sőt, ki ép ezért nem szép szavakkal sem igértetkezik megígátai nem lehet.

Es mégis annyimék kell lennie! kiált fel végre indulatosan. Nem gondoltam eddig erre, de ha másképp nem sikerül: néli veszem. Ugy van, néli veszem!

amondó vagyok, először is, hogy a szidősnak a múlt két évtized alatt csakugyan nagy elcsapódásában hazánkban, inkább a tömeges bekezdéseknek tulajdonítandó, mint a helybeli természetesen uton való átvándorlásnak; másodszor, hogy könnyebb is észre venni azt, ha öt-hat szidő család egy községben húsz év óta elcsapódott 30 családra, mintha tesszem föl 2000 keresztény család csapódott pl. százal. De azt mondom harmadszor, hogy a szidősnak a természetesen népesedési uton való gyarapodása csakugyan sokkal kedvezőbb, mint hazánk többi lakosságáé, mondjuk tehát: mint a magyar fajé. De hát hogyan érthető ez ama fontosabb adatok után, mely szerint a magyar népnél minden 22-23 lélekre csak évenként egy születés, a hazai szidő lakoságnál pedig csak 34-35 lélekre csak egy? Azért van ez így, mert a márleg egyik tálcájába vetett kedvező eredményt a magyar népnél ellen-súlyozza a másik tálcájára nehezedő nagyon kedvezőtlen adat; mert a magyar nép, a mit a vámon bevezet, majdnem egészen kiadja a révén; mert a magyar népnél a halálzási, különösen pedig a gyermekhalálzási viszonyok aránya nagyon kedvezőtlen, míg ugyanaz a szidősnél nagyon kedvező. B. K.

A mártius 15-ke jelentőségéről.

E napot az idén Losoncban ünnepeltük meg. El-memorárára álltam, hogy B. Gyarmaton mi sem történt. A losonci ünnepély nem felelt meg várakozásaink; mert az a kivétel, hogy a nemzeti zászló a városban is volt tűzre, határozottan mi sem történt. A török lakosok egy a katonai tiszt kar, valamint a városi hatóság főbbjei távollétek által tüntek föl. Ugy látszik, mintha nem akarták volna magukat sempreztetni.

A mártius 15-ke nagy jelentőségéről vajmi kevesen gondolkoznak; pedig hazánkra nézve nagyobb fontosságra ez a nap, mint a honfoglalás ezer év-ünnepének; mert az jelképezi az 1848-ki vívmányokat. Az 1848-ki törvények új korszakot képeznek hazánk történetében; mert azok nyitányították a szegény adófizető népet, a politikai nemzetet kizárólag képező nemességgel egyenjogúvá. A ki tudja a történetet, de végig gondol a nép millióinak 1848 előtti gyászos állapotán, midőn az állam minden terhet kizárólag a viselte, de semmi jogban nem részesült; de látszik az 1848-at követően megelődött egy pár emberimébb évtizedet, az előtt minden emberi méltóságból kiváltságos rabmunkája volt saját urának: az föl fogja, ártani és tisztelőben tartja a nagy nap jelentőségét.

Him már is oly lekötötten szerelmet érez iránta, a minőt eddig csak iránt sem éreztem.

De — folytatja szűz szava — hát ha így is viszonyulok? Hát ha a könyvemben kezdett jellek folytatásának vagy csatlakozásának fellépését: mit szólnának akkor? Egy embernek szerelmének ugyan, mely alkalmas lenne megalomát megírni... Bizonytalan meg is szerettem; de csak a végén esztem alkalmasom. Anyja különben is mellette van, a szán neki is csak lassan anyai beállás, hogy komoly ajánlatokat egy sebességgel vissza nem utasítja.

Igy folytatja tölpeledeket Ródel ur, a virradat közeledésével oly mérvben szűz szerelme, hogy állg várta az órák, melyben Adél kelet megérkezett. Azon-ban szűz leendő anyja elfoglalt, hogy délelőtti nehogy sem tudott a tarvált látogatásra időt szakítani. Megszokott foglalkozását csak gépiesen teljesít; elméje folyton azszal foglalkozott: mily szavakban adja tud-tára Adélnek, hogy most már komoly szándéka őt nőül venni.

Vége nagy kínosra érkezett a délutáni látogatások alkalmára. Ródel ur gyorsan átöltözött, a köny-nyelvén alapszavai dőltől hányában is dobogó szívvel indult Adél felé.

De mily nagy volt meglepetése, midőn beléprén, Adél anyját egyedül találta. Elgőn azon gondolata támadt: hát ha Adél sejtette előzetesen a szűz távozott hazáról. Igazságosnak csak akkor csillapított, midőn Eszternek tudára adta, hogy Adél még ebéd után egyik barátjánál ment látogatni, hamarosan visszatér.

Most meg azon törte fejét Ródel ur: illik-e egy leányt megkérni a nőül, hogy maga is jelen legyen? Azon határozatra jutott, hogy nem. Ekkor aztán fel-kérte Eszternek asszonyát; kivánsa haza Adél, mert halmozottan, fontos közeleddi lesznek mindkettőjökkel.

A jó asszony sejtette a fontos közlendőt, azért gyorsan kitért főgondjára, hamarosan a beszélde azon válsággal tért vissza, hogy Adél és Margit egy közös barátjától mentek látogatni, s így sem tudják: mikor jussnak haza.

A mártius 15-ke ünnepének a népek, melynek milliói bár egyenként porcsenek, a jogszegénység által sziklákká tömörültek, és a haza védelmében a volt kivilágos országoknak erős filánzái képezik, miként azt 1848-1849-ben a megpróbáltatás napjaiban tapasztaltuk. De ünnepünk e nap a nemességnek is, melynek örök dicsőisége marad, hogy ezen törvényeket minden kétség nélkül bölcs előrelátással megalkoták; mert ezzel örökre megmentette a magyar nemzetet a nélkül, hogy az ő szabadsága az által csorbát szenvedett volna; mert a szabadság olyan mint az ég gyertya, a melynél millió gyertyát meg lehet gyújtani a nélkül, hogy az ő lángja megfogyatkozzék; sőt ellenkezőleg, nagy fényt támaszt maga körül. Nincs többé oly hatalom, mely a népet a volt kivilágos országokkal ellenségesként szembeállíthassa. Ezt a nagy művet akarta a szegény kivilágosokból alakult legény országgyűlés bölcs része végrehajtani, hogy a nemzetet Orosz-ország polypkarjaitól megmentse: de Katalin cárnő végzetes politikája ezen törekvést megelintette, ennek alulmúlásával pedig Lengyelország elvált.

Az 1848-ki törvények nélkül ez lett volna a mi norunk is, a szűz mondom mely meggyőződésével, hogy az 1848. mártius 15-ke Ródel ünnepének a népek és a nemességnek egyenrangú. Csodálkozunk kell, hogy mind ez ideig nem akadt képviselő, a ki e napnak nemzeti ünnepét emelést indítványozta volna; valamint azon elfeledésnek is, hogy ezen emlékező napon nyilvános felolvasások a beszédek nem tartanak a néphez, melyekből megismerhetők a szomorú mulat, és hála a buditások az 1848-ki törvényhozók, különösen pedig azon gondviselőmért, a dicőket közt egy emberfővel kimagasló férfinak, a kit az ő legnagyobb politikai ellenfele Deák Ferencz, megemlékezve az 1848-ki törvényekről, 1861-ben, amaz örökre emlékező országgyűlési beszédekben azszal dicsőített meg, hogy — úgy mond — Kossuth műveinek és a része őai fog, míg a történelem él.

És valóban, Kossuth Lajos nagy hazánkja, — aki az 1848-ki polypnyi országgyűlésen a nép igaz megalas-ként megjelölt, az 1825-ke óta járódnak kornak oly irányt adott, hogy minden várakozást nélkül megelintette a dicsőített törvényeket, — örök hála a köztársaság nem csak hazánk, de az egész európai emberiségét is; mert Magyarország példája villanygyorsan hatott egész Európára; és a nép láncát immár mindenütt kibontak, csak Oroszország maradt meg illyetű példának, míg ma holnap az is szűzű láncát, és a szabad nemzetek közt sorakozva, megelintik a panaszvilágos hábor-gatni Európa nyugalmát; és a panaszvilágos országok, melyek az orosz arakodók és büntetések miatt ártják és fanatizálják az orosz népet, hogy szabad-ságot ne követeljen és láncát tovább is harcolja. Az alkotmányos Oroszország megelintik a többi nem-zetek vezedelmé lenni, és bódítás helyett saját belétele fejlesztésre fordítandja összes erejét, ép úgy mint Franciaország, mely a csarizmus béklyóiból meg-szabadulván, a pusztá dicsőiséget nem ontja többé vért, de a helyett órák fokra emelte iparát, és által pedig jólétét.

Ródel ur még egy darabig könyve dolgokról szűz, a szűz ártat szűzre, és mikor azt minden oldalról eldicőzte: ünnepélyes állásba helyezte magát és saját módja szerint szűzű óke szavakban előadta, hogy nem kevesebbet akar, mint Adél szép kezét megyneni.

A jó anya eddig merészen kezelt álmait látta teljesedőre menni. Milyen meg volt halva, a könyves szemekkel adta tudára Ródel urnak, mennyire meg-tisztelve érz szűzű házat a nem remélt kitűntetés által, a hogy neki semmi ellenvetése sincs; de a vá-laszt e részben teljesen leányára bízta.

Ródel ur a válsággal éppen nem volt megelégedve. Hírnégekben azt várta, hogy a szűzű asszony nyakába borul a bízottja, hogy leányát mindenesetre neki adja; de minthogy ez elmaradt: kedvetlenül távozott.

Néhány percz múlva hazaért Adél. Anyja elője szűz, hamar, forróan szűzű, kebelére a szűz hom-lokon csókoltá és újra kebelében szűzű, a szűzben hármazor is lelétele: szerelme, szűzű szerelme vagy kedves leányom.

Adél mindentől semmit sem értett. Mások is szerette őt anyja, de ennyi kedvességgel sem szokta elhalmozni. Azért kérdőleg nézett anyjára, mintha mondaná: világosítsa fel, mi okozta e szokatlan örö-met, minőt anyja halála óta soha sem remélt arca. Mikor aztán anyja eléggé kiláto és kiírta magát, akkor azt mondá: szerelme vagy leányom, Ródel ur megkérte kezét.

Adél e szűzű szívhez kapott a egy érzete, hogy egyszerre minden vére odatartott. De végre könnyebben lélegzett e erőltetett nyugalommal kérdé:

— És te odaigérted, nemde anyám?

— Nem, leányom; a válszt teljesen rád bízom, bár szeretem hívat, hogy akaratommal...

— Köszönm, anyám, vágo't szavába Adél, mi-közben harsán csókoltá meg anyja kezét.

— Édes leányom, szűz az anyja körül, gyani-tom, hogy neked más tetszik. Nem kerülte ki egyel-memet Szűz ur közeledése, a megvallom: nekem is

Polgártársaim! bármely politikai zászló alá tar-tozunk is, ezáltal az 1848. mártius 15-ke évfordulóján kegyelettel emlékezzünk meg hazánk igaz jeltőléről. Mindentől a helybalóság első tisztviselője vagy kezdő a zászlót. Zengjen a dal a Kárpátoktól is az Adriáig, a mely a jövő mártius 15-én immár végleges törvény által lesz magyar hazánkhoz kapcsolva. Az ünnepélyek befejeztével azszal tartunk nagy áldomást, és hirdet-sük országvilágunk, hogy Árpád meggyőzött, Szűz István pedig a keresztény vallás elfogadása a az ő el-kezdés megvalósítása, Kossuth az 1848-ki törvények, Deák népe a nemesség az uralkodó hazánk kibékítése által megelintette a drága hazát, a miért áldott legyen az ő emlékezték mindörökké.

Bednár István.

Gazdasszat.

Rusziak Antal felolvasása a „kukoriczáról és annak termeléséről“ (Folytatás)

A televénydus, homokos és moxos, árványrészek-ben gazdag fekete föld, kellő szorgalmas művelés és kedvező időjárás mellett, változatos rendben mindég jó termést eredményez.

A fenti földtulajdonoságoktól elváró földmunkában csak erő trágánság által érhetjük el a jobb termés-eredményt, míg végre a költött hideg agyagos földben a terméseredmény mindig bizonytalan marad.

Mint minden természetnél, úgy a kukoricánál is a mag tökélytől igen sok függ; válszunk meg tehát a szűzű való kukoricát akként, hogy kikeresztsük a a legtekélyesebbek kifejlött, hasonló szűz és tar-jedelmű szemekkel megtermett olyan csővet, melyek-nek a hegyei is annyira be vannak növe, hogy azokra már többé egy szem se férhetne; — az ily beütött-gel bíró csövet a gazda saját szűzű előtt megvá-lasztván, jelenében a csövet mindkét végéről egy búvelnyi távolra a szemeket lemorsoztatja — azt más csőre használván, — ültetése csőpán a cső kö-zéptájáról lemorsozott szemeket fordítandja, a ezt is kézzel morsoztatván, nehogy a géppel morsolás által az ültetés szűzűt mag megrognáltsa.

Ültetés előtt a magot némely gazdák 8-12 óráig beáztatják; egyik folyó vízbe, másik bonyhad-oltsba, a harmadik trágály oldatba, sőt némelyek csendes vízbe, — egy kilo csőpán 10 liter vízbe feloldván; — az elvetendő magot 6-8 órai ázás után kizsádit, ültetés mészpárolt beütött, szűzűmáson megkeverve, az ily kezelt magot két szűzűt egy-másba téve felszedetik, kocsi-ra tétetik, takarók által a nap a a levegő befolyását szűzűmáson megelintik, egy, hogy a szűzűt való kizsádit és a földbe jutási időköz igen rövid legyen, nehogy a mag az ültetés előtt megszáradjon, mert ez a keletre igen hátrányos.

Az ilymód ültetésokra nézve véleményem az, hogy ha a mag-átadás küllő mizora eljárás betartat-lik, ha az ily kezelt mag az ugyanakkor kizsáditott a köllő nedvességgel bíró földbe azonnal beültetetik, az ültetés igen előnyösen tartom, nem csőpán azért,

telített, mert igen drák a törékű fiatal ember. De látod, szűzű és még tanul. Az isten tudja, mikor kap oly alkalmazást, hogy nőülbeessen. Ródel ur pedig oly helyzetben van, hogy soha sem remélt jölét bízott szűzűmáson azonnal. Hát csak jól gondol meg leányom! ily szerelme nem szabad könyvemben elmulasztani.

Megdondoltam, anyám, s légy meggyőződve, oly válszt adok Ródelnek, mely téged is kizsádit. S mikorra igérted azt neki?

— Azt mondtam: holnap jöjjen. Előbb egy sem beszélhetnél vele, mert a tánciskolába ma nem meg-yrünk.

— De elmegyrünk anyám, mondá határozott ha-gon Adél. S minthogy ő is ott lesz: a válszt seked előre megmondom, mely röviden ennyiből áll, hogy én pirulok nélküli Ródel ur neje nem lehetnek, s ép azért nem is lesznek soha.

— Már ugyan ki előtt kellene ezért pirulnod? kérd megelintve az anya.

— Magam előtt anyám, mely mindennél keletesebb.

És ekkor elbeszélte Adél, hogyan szűzű szerel-mével már hónapok óta Ródel; csak minán azt álha-tatosan visztatásította: akkor jött a gondolat, hogy kezét kérje. És az oka annyi, hogy őt szeretni sem tudná soha; sőt fellépését is csak újabb szűzűnek tekintem.

A jó anya felháborodással hallgatta leánya szá-vait, s midőn beemélt végzet, feddőleg kérdése:

— És miért nem szűzűl nekem ezekről kedves leányom?

— Azért anyám, mert elég erőt érztem magam-ban a csábításnak ellentállni.

A megelintett anya e válszra újra átölelte s homlokán csókoltá leányát, a szűzűt azt mondá:

— Kedves leányom, szűzű virág, te ily korod dacára erősebb vagy anyádnál. Engem a nagy varjón elkábitott. Most már egészen teljességre bízom, hogy annak a... nem akarom múltól néven nevezni, szűzű szűzűt válszölj.

(Folyt. köv.)

